

**ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ**

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Κριτήρια επιλογής επαγγέλματος	ΣΕΠ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
<p style="text-align: center;">Άτομο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υγεία • Προσωπικότητα (κλίσεις, ενδιαφέροντα, ελευθερία κ.λπ.) <p style="text-align: center;">Εξωτερικοί παράγοντες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οικογένεια • Στερεότυπα • Προοπτικές εύρεσης εργασίας • Απολαβές • Κοινωνική καταξίωση • ΣΕΠ • Εκπαίδευση • Προβαλλόμενα πρότυπα 	<p style="text-align: center;">Αναγκαιότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πολλά επαγγέλματα-άγνοια • Αύξηση γνώσεων-εξειδίκευση • Κορεσμός επαγγελμάτων <p style="text-align: center;">Σκοπός</p> <p><u>Ενημέρωση για</u> - τα επαγγέλματα -τη ζήτηση ορισμένων επαγγελμάτων -εύρος επιλογών -ανάγκη της δια βίου μάθησης -τη σημασία της ελεύθερης επιλογής <u>αναγνώριση</u> κλίσεων, δεξιοτήτων κ.λπ.</p> <p style="text-align: center;">Μέσα-διαδικασίες</p> <p>-ειδικοί καθηγητές για αυτό το μάθημα, αλλά και σύμβουλοι, ψυχολόγοι -επισκέψεις σε επαγγελματικούς χώρους, -διαλέξεις από συγκεκριμένους επαγγελματίες ή επιστήμονες</p> <p>-Καταπολέμηση στερεοτύπων</p> <p><u>Πολιτεία</u> -χρηματοδότηση -δημιουργία ειδικών θεσμών</p> <p><u>Οικογένεια</u></p> <p><u>MME</u></p> <p><u>Πνευματικοί άνθρωποι</u></p>	<p style="text-align: center;">Επαγγελματική επιτυχία</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κάλυψη βιοποριστικών αναγκών • Πνευματική ολοκλήρωση\Ψυχική ισορροπία • Ηθικοποίηση • Κοινωνικοποίηση • Πολιτικοποίηση <p>Προσαρμοστικότητα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες</p>

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Η λέξη **επάγγελμα** αναφέρεται συγκεκριμένα στη βιοποριστική απασχόληση κι έχει έτσι πιο περιορισμένο νοηματικό εύρος σε σχέση με την **εργασία**.

Παράγοντες που συνδέονται με την προσωπικότητα του ατόμου

Πρόκειται για τις εσωτερικές κλίσεις κι αναζητήσεις του ατόμου, τα ενδιαφέροντά του, τις φυσικές ροπές και γενικότερα όλα εκείνα τα στοιχεία που συνθέτουν την ιδιοσυστασία του ανθρώπου. Συγκεκριμένα:

A. Βιολογικά στοιχεία

Υγεία, σωματικά χαρακτηριστικά

B. Ποιότητα χαρακτήρα και προσωπικότητας

- Αυτογνωσία
- Ενδιαφέροντα, κλίσεις, προτιμήσεις και γενικότερα σύνδεση της προσωπικότητας του υποψήφιου με σπουδές και επαγγέλματα.
- Ικανότητες, δεξιότητες, επιδόσεις, θέληση, αξίες, στόχοι, φιλοδοξίες.
- Ωριμότητα ή ανωριμότητα
- Ελευθερία επιλογής

Εξωτερικοί παράγοντες

- **Οικογένεια:** Οικογενειακή παράδοση, κουλτούρα, οικονομικές δυνατότητες, τόπος κατοικίας σε σχέση με την περιοχή όπου βρίσκονται τα επιλεγόμενα τμήματα σχολών.
- **Στερεοτυπικές αντιλήψεις** για την ανωτερότητα και κατωτερότητα ορισμένων επαγγελμάτων (όπως η υποτίμηση της χειρονακτικής εργασίας και τα επαγγελματικά πρότυπα της εποχής)
- **Προοπτικές στην αγορά εργασίας** των επαγγελμάτων που συνδέονται με τις επιλεγόμενες σπουδές και ο χρυσός κανόνας.
- **Οι οικονομικές απολαβές και η κοινωνική καταξίωση** που αποφέρουν κάποια επαγγέλματα
- ΣΕΠ-Σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Ορισμός

Επαγγελματικός προσανατολισμός είναι η επιστημονική καθοδήγηση του ατόμου για τη σωστή επιλογή του επαγγέλματός του, ανάλογα με τον χαρακτήρα του, τα ενδιαφέροντά του, τις κλίσεις του, αλλά και την αγορά εργασίας.

Η αναγκαιότητα του επαγγελματικού προσανατολισμού στις μέρες μας

1. Η ύπαρξη πολλών επαγγελμάτων και ειδικοτήτων καθιστά αδύνατη την ενημέρωση του νέου με άλλο τρόπο
2. Το νεαρό της ηλικίας δε διασφαλίζει απόφαση ορθή και ανάλογη με τη σημασία της
3. Ο νέος δέχεται επιδράσεις από το άμεσο ή και ευρύτερο περιβάλλον, που δεν τον οδηγούν στην καλύτερη για αυτόν απόφαση
4. Ο κορεσμός πολλών επαγγελμάτων, ο παραγκωνισμός άλλων, λόγω της τεχνολογίας, και ο έντονος ανταγωνισμός δεν αφήνουν περιθώρια για εσφαλμένες επιλογές
5. Οι αυξημένες επαγγελματικές απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας
6. Ο καταμερισμός της εργασίας, η μεγάλη εξειδίκευση και οι συνακόλουθες αυξημένες

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

απαιτήσεις επιβάλλουν την ανάλογη με τις ικανότητες και κλίσεις επιλογή επαγγέλματος
7. Η αύξηση των γνώσεων σε όλους τους τομείς και η εκρηκτική ανάπτυξη των επιστημών και της τεχνολογίας

Οι στόχοι του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού

Ενημέρωση για τα επαγγέλματα

- Η παροχή με οργανωμένο τρόπο πληροφοριών για τα υπάρχοντα επαγγέλματα, και ιδίως για εκείνα που πιθανώς ανταποκρίνονται στις ικανότητες και τις κλίσεις του νέου. Ειδικότερα, πληροφορίες σχετικά με τα αναγκαία προσόντα, και άρα την κατάρτιση που θα πρέπει να επιδιώξει τα πλεονεκτήματα, αλλά και τα μειονεκτήματά τους· την πραγματική ζήτηση και ανάπτυξη που παρουσιάζουν στις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες.

- Ενημέρωση για τις νέες τάσεις στην αγορά εργασίας, ώστε το επιλεγθέν επάγγελμα να διασφαλίζει τις επιδιωκόμενες προοπτικές εξέλιξης, και να μην αποτελεί μια παρωχημένη επιλογή που ενδεχομένως θα οδηγήσει σε μια αδιέξοδη κατάσταση στασιμότητας.

- Μέριμνα για την επαφή του νέου με διάφορα επαγγέλματα σε πραγματικές συνθήκες, και όχι μόνο σε θεωρητικό επίπεδο. Ζητούμενο που μπορεί να επιτευχθεί με επισκέψεις σε επαγγελματικούς χώρους ή έμμεσα μέσα από τη γνωριμία και τη συζήτηση με επαγγελματίες που θα έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα γνωρίσματα, τις απαιτήσεις και τις δυσκολίες του επαγγέλματός τους.

Ενημέρωση για τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα στο χώρο εργασίας

- Προετοιμασία του νέου για τις απαιτήσεις της ένταξης στο χώρο της επαγγελματικής εργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση τόσο στις απορρέουσες υποχρεώσεις υπευθυνότητας και συνέπειας, όσο και στα κατοχυρωμένα δικαιώματα των εργαζομένων.

Ενημέρωση για τις σπουδές

- Ενημέρωση για όλες τις υπάρχουσες δυνατότητες σπουδών και επαγγελματικής κατάρτισης.

Καθοδήγηση για την αναζήτηση εργασίας

- Συμβουλευτική καθοδήγηση του νέου, ώστε να καταστεί ικανός να αναζητά, να επεξεργάζεται και να αξιολογεί τις πληροφορίες σχετικά με τις σπουδές και τη δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης.

Καθοδήγηση για ανίχνευση ικανοτήτων-κλίσεων-ενδιαφερόντων

- Ένα πρώτο ζητούμενο του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού είναι η σωστή καθοδήγηση του νέου ανθρώπου στην απαιτητική διαδικασία της αυτογνωσίας. Ο νέος χρειάζεται να διερευνήσει, όσο γίνεται πληρέστερα, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητές του, καθώς και τις αξίες εκείνες που συνθέτουν το δικό του τρόπο θέασης της ζωής.

Ανάδειξη της σημασίας του επαγγελματικού προσανατολισμού

- Ευαισθητοποίηση σχετικά με την αξία της ορθής επαγγελματικής επιλογής. Με την αναγκαία επισήμανση πως η επιλογή αυτή, αν και συχνά καθοριστικής σημασίας, ενδεχομένως να αναθεωρηθεί στο μέλλον, καθώς οι ανάγκες στην αγορά εργασίας μεταβάλλονται συνεχώς.

Ανάδειξη της δια βίου μάθησης

Έχει ιδιαίτερη αξία, επομένως, η αναφορά στις ανατρεπτικές συνέπειες που πιθανώς να έχουν οι εκάστοτε οικονομικές συνθήκες σε μελλοντικούς σχεδιασμούς. Έτσι, ώστε ο νέος να έχει λάβει υπόψη του το ενδεχόμενο ενός μελλοντικού επαναπροσδιορισμού των επιδιώξεών του, και να έχει αναπτύξει έναν ευέλικτο τρόπο αντιμετώπισης των καταστάσεων, προκειμένου να

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

είναι σε θέση να διερευνήσει εναλλακτικές διεξόδους τόσο σε σχέση με την κατάρτισή του όσο και σε σχέση με την επαγγελματική του αποκατάσταση.

Σημασία της ορθής επιλογής επαγγέλματος για το άτομο

1. Κάλυψη βιοποριστικών αναγκών

- εξασφαλίζονται τα απαραίτητα για μια αξιοπρεπή ζωή
- παρέχεται η οικονομική δυνατότητα για ψυχαγωγία αλλά και απόλαυση περισσότερων καταναλωτικών αγαθών
- ανεξαρτητοποιείται οικονομικά ο άνθρωπος. Η οικονομική ανεξαρτησία επιτρέπει την κατάβουληση οργάνωση της ζωής.

2. Πνευματική ανάπτυξη-ολοκλήρωση

- οργανώνεται και καλλιεργείται πνευματικά ο άνθρωπος, αναπτύσσοντας τη δημιουργική φαντασία και καλλιεργώντας την κρίση και την αισθητική
- αποκτώνται καινούργιες εμπειρίες στη συνεργασία με άλλους ανθρώπους

3. Ψυχική ισορροπία

- ο άνθρωπος ηρεμεί, με την αποβολή του άγχους και της αβεβαιότητας
- καταπολεμάται η πλήξη και η ανία
- νιώθει εσωτερική πληρότητα και ικανοποίηση, επειδή ανταποκρίνεται στο βασικό του ρόλο ως κοινωνικού όντος
- η ζωή αποκτά νόημα και ενισχύεται η αυτοπεποίθησή του με την αναγνώριση της προσφοράς του.

4. Ηθικοποίηση

- βελτιώνεται ηθικά το άτομο, με την καλλιέργεια της συνέπειας, της ειλικρίνειας, της ανθρωπιάς, εκλαμβάνοντας τον άνθρωπο ως αξία κι όχι ως μέσο προς εκμετάλλευση
- αναπτύσσεται η ευγενής άμιλλα και ο συναγωνισμός
- εξασφαλίζονται τα αναγκαία για τη ζωή, ώστε να μην καταφεύγει ο νέος σε κολάσιμες πράξεις
- γεννώνται η αισιοδοξία και η αυτοπεποίθηση, λόγω της ηθικής πληρότητας που νιώθει ο άνθρωπος από την ευσυνείδητη άσκηση του επαγγέλματός του

5. Κοινωνικοποίηση

- κοινωνικοποιείται ο άνθρωπος, αφού η άσκηση του επαγγέλματος έχει αποδέκτη το κοινωνικό σύνολο
- ανάλογη με την επαγγελματική προσφορά είναι και η κοινωνική εκτίμηση και διάκριση
- γεννώνται αισθήματα αγάπης, φιλίας και αλληλεγγύης μεταξύ των ανθρώπων
- ευημερεί η κοινωνία, όταν με το επάγγελμα υπηρετείται παράλληλα το ατομικό και το γενικό συμφέρον
- επικρατεί κοινωνική γαλήνη, ως συνέπεια της αγαστής συνεργασίας των ανθρώπων, του αλληλοσεβασμού και της αμοιβαιότητας των αισθημάτων.

6. Πολιτικοποίηση

- η ενεργός συμμετοχή στα πολιτικά πράγματα είναι το επιστέγασμα μιας επιτυχημένης επαγγελματικής καριέρας
- η ευνομία και η δημοκρατία προϋποθέτουν κοινωνία ανθρώπων με αγαστή συνεργασία.

Αποτελέσματα της λανθασμένης επιλογής επαγγέλματος

1. Μειωμένη απόδοση
2. Τα άτομα γίνονται αντικοινωνικά

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

3. Πρόκληση ψυχολογικών προβλημάτων
4. Στέρηση της χαράς της δημιουργίας
5. Έλλειψη εκτίμησης
6. Η συνεχής αποτυχία θεωρείται ως αδικία και παραγκωνισμός

Σε τι διαφέρει το επάγγελμα από το λειτούργημα;

α) Το επάγγελμα:

- αποβλέπει σε βιοποριστικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς σκοπούς
- καλύπτει ατομικές και κοινωνικές ανάγκες
- οργανώνει και συστηματοποιεί την εργασία
- στοχεύει στην ικανοποίηση της απληστίας του ανθρώπου, δηλαδή της δίψας του για κέρδος
- στοχεύει στην ατομική ανάδειξη και πρόοδο
- δε βάζει στον άνθρωπο ηθικούς φραγμούς

β) Το λειτούργημα:

- ασκείται ευσυνείδητα και γίνεται μέσο κοινωνικής ανάδειξης και προόδου
- εξυπηρετεί κυρίως το κοινωνικό σύνολο
- στηρίζεται στις αρετές της ευθύνης και του καθήκοντος, της ειλικρίνειας και του ανθρωπισμού, της ευσυνειδησίας και της αξιοπρέπειας
- αποβλέπει στην καλύτερη επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων
- έχει σαν αφετηρία του την πρόοδο και την εξέλιξη της κοινωνίας
- εξυπηρετεί άμεσα την κοινωνία και έμμεσα τα άτομα
- φροντίζει για την ομαλή και αποδοτική λειτουργία των κοινωνικών θεσμών
- αντιμετωπίζει τον άνθρωπο σαν αξία
- δείχνει κατανόηση και συμπάθεια σε κείνους που την χρειάζονται
- έχει ηθικούς φραγμούς και ανώτερα ιδανικά
- παρέχει τις απαραίτητες υπηρεσίες του για τη σωστή και αποδοτική λειτουργία των κοινωνικών θεσμών
- είναι δημιουργικό και χρήσιμο για την κοινωνία.

Σε τι διαφέρει ο ερασιτέχνης από τον επαγγελματία;

α) Ο ερασιτέχνης

- ικανοποιεί ένα ταλέντο του (στη μουσική, στη ζωγραφική) στον ελεύθερο χρόνο του
- προσπαθεί να ικανοποιεί τις βαθύτερες επιθυμίες του
- εργάζεται για την ψυχική του ικανοποίηση και για την ψυχαγωγία του
- έχει γενικές και αόριστες γνώσεις
- ασχολείται με το χόμπι του μόνο στον ελεύθερο χρόνο του
- στοχεύει στην εσωτερική του ευχαρίστηση

β) Ο επαγγελματίας

- αποβλέπει σε οικονομικούς και βιοποριστικούς σκοπούς
- υπηρετεί το στενό επαγγελματικό του συμφέρον
- επενδύει τα χρήματα ή επεκτείνει την επιχείρησή του, για να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του
- ασχολείται μόνο με το κύριο έργο του με σύστημα και μέθοδο, με οργάνωση και πρόγραμμα και δεν αυτοσχεδιάζει
- διαθέτει ειδικές γνώσεις πάνω στο επάγγελμά του
- διακρίνεται για την υπευθυνότητα στα λόγια και στις πράξεις του
- ασκεί αμειβόμενη και οργανωμένη εργασία
- έχει κύρος, διότι είναι ειδικός στην εργασία του

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Αυτογνωσία-ΣΕΠ

Η κατάκτηση της αυτογνωσίας, το περίφημο «γνώθι σαυτόν», δεν είναι απλή υπόθεση. Οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν πολύπλοκη προσωπικότητα, με διαφορετικά ενδιαφέροντα, ταλέντα, προτιμήσεις, ικανότητες, δεξιότητες, στόχους και αξίες ζωής, θέληση, φιλοδοξίες κλπ. Γι' αυτό και απαιτείται ο έγκαιρος και έγκυρος επαγγελματικός προσανατολισμός με τη συνδρομή ειδικών συμβούλων καριέρας και η λήψη ειδικών τεστ. Η αποκρυπτογράφηση της προσωπικότητας πρέπει να γίνεται με επιστημονσύνη, με σύνεση, περίσκεψη, και όχι επιπόλαια και βιαστικά. Γιατί τότε μόνο θα μπορέσουν οι νέοι να γίνουν αυτό που είναι και όχι αυτό που νομίζουν ότι είναι. Να επιλέξουν δηλαδή το επάγγελμα που πραγματικά τους ταιριάζει, τους ενδιαφέρει και στις απαιτήσεις του οποίου μπορούν να αντεπεξέλθουν και εφόσον συντρέχουν και ορισμένες άλλες προϋποθέσεις, να έχουν μια επιτυχημένη καριέρα και καλοτάξιδο δρόμο ζωής

Επιδόσεις-κλίσεις-στόχοι

Οι ικανότητες, οι δεξιότητες, οι επιδόσεις, οι αξίες, οι φιλοδοξίες και κυρίως η θέληση για την επίτευξη των στόχων ζωής, αποτελούν ένα δεύτερο βασικό κριτήριο επιλογής του είδους και κυρίως του επιπέδου των σπουδών όπου κατευθύνεται ένας νέος άνθρωπος. Γι' αυτό πρέπει να ξέρει ποιος είναι και τι μπορεί να κάνει. Οι επιδόσεις στα επιμέρους μαθήματα, αλλά και στο γενικό σύνολο στο σχολείο, είναι ένα πρώτο κριτήριο για το είδος και κυρίως το επίπεδο σπουδών στο οποίο μπορεί να στοχεύσει. Οι μαθητικές επιδόσεις βέβαια δεν αποτελούν απόλυτο και μοναδικό, ούτε ασφαλές κριτήριο για το μέλλον. Είναι γνωστό ότι πολλοί επιτυχημένοι επιστήμονες δεν υπήρξαν λαμπροί μαθητές. Οι επιδόσεις μπορεί να βελτιωθούν ριζικά, εφόσον υπάρχει ισχυρή θέληση, στόχοι και ευγενής φιλοδοξία για επαγγελματική και κοινωνική ανέλιξη.

Προοπτικές στην αγορά εργασίας

Η αγορά εργασίας και οι ανάγκες της παραγωγής επιβάλλουν συγκεκριμένα επαγγέλματα (κλάδοι κορεσμένοι – κλάδοι ιδιαίτερης ζήτησης). Σύμφωνα με τελευταίες έρευνες και πολλές σχετικές ενδείξεις, η πλειονότητα των νέων σήμερα επιλέγει τις σπουδές και το επάγγελμα ή τα επαγγέλματα που θα ακολουθήσει, με βασικό κριτήριο τις προοπτικές τους. Όμως, όσο ισχυρό και αν είναι το ίδιο κριτήριο, σε καμία περίπτωση δε θα πρέπει να είναι το μόνο ή το κυρίαρχο στη μεγάλη απόφαση ζωής που συζητάμε εδώ. Αν ένα επάγγελμα δεν ταιριάζει στο χαρακτήρα, τις προτιμήσεις, τις κλίσεις ενός νέου, δε θα πρέπει να επιλέγεται, όσο εξαιρετικές και αν είναι οι προοπτικές του. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πρώτιστης σημασίας είναι η αυτογνωσία και ο εναρμονισμός των ενδιαφερόντων, των κλίσεων, των προτιμήσεων, των ικανοτήτων με ένα επάγγελμα και κατά δεύτερο λόγο η συνεξέταση των προοπτικών του.

Οι οικονομικές απολαβές και η κοινωνική καταξίωση

Στην εποχή μας, η αποτίμηση ενός επαγγέλματος γίνεται κατά κύριο λόγο με οικονομικά μεγέθη. Ανώτερο θεωρείται το προσοδοφόρο επάγγελμα, εκείνο δηλαδή που αποφέρει

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

περισσότερα χρήματα και συνακόλουθα κοινωνική καταξίωση, κύρος και δύναμη. Βέβαια, το επάγγελμα που επιλέγεται με κριτήριο τις οικονομικές απολαβές είναι πιθανό να εξασφαλίσει υλική άνεση κι ευκολία, το σίγουρο, όμως, είναι πως ολοκλήρωση κι ευτυχία, αισθήματα χαράς και δημιουργίας δεν μπορεί να προσφέρει.

Παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος

Οικογένεια

Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η κοινωνική προέλευση / καταγωγή και **η οικονομική ευχέρεια**, όπως επίσης η οικογενειακή παράδοση και **το μορφωτικό επίπεδο της οικογένειας**

Είναι γνωστό ότι η οικογένεια, ως πρωτογενής φορέας κοινωνικοποίησης, ασκεί μεγάλη επιρροή στη διαμορφούμενη προσωπικότητα του παιδιού. Οι γονείς μπορούν να διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στην αποκάλυψη των ιδιαίτερων ικανοτήτων του παιδιού και να το βοηθήσουν στην αξιοποίηση των προσόντων του, στρέφοντάς το σε επαγγέλματα που έχουν σχέση μ' αυτά. Παράλληλα, συμβάλλει με τον τρόπο της στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού, δημιουργεί πρότυπα, ενώ πολλές φορές **το επάγγελμα των γονέων λειτουργεί θετικά ή αποτρεπτικά**.

Πολλές φορές, όμως, η οικογένεια λειτουργεί ως «προκρούστης», καθώς η επέμβασή της στον επαγγελματικό προσανατολισμό του νέου ανθρώπου μπορεί να είναι κι αρνητική. Αυτό συμβαίνει όταν **οι γονείς προσπαθούν να ικανοποιήσουν μέσα από τα παιδιά τους τις δικές τους ανεκπλήρωτες επιθυμίες** για ένα επάγγελμα που θα τους ικανοποιούσε προσωπικά και θα τους ανέβαζε κοινωνικά. **Αδιαφορούν για τις φυσικές κλίσεις του** παιδιού και το καλούν, το αναγκάζουν να κάνει προσπάθειες πάνω από τις δυνάμεις του.

Ασκούν μια πειστική υποβολή στο παιδί, σχετικά με το επάγγελμα που τους αρέσει, **περιορίζοντας έτσι την ελευθερία του να αποφασίσει από μόνο του**. Όμως, αυτή η καταπίεση είναι κακός σύμβουλος στη συμπεριφορά του νέου, αφού σε δύο κυρίως στάσεις μπορεί να τον εξωθήσει: είτε στην υποταγή, οπότε θα επιλέξει ένα επάγγελμα ξένο προς τις δικές του επιδιώξεις, είτε στην αντίδραση, οπότε θα στραφεί σ' ένα επάγγελμα, που ούτε τους γονείς θα ευχαριστεί ούτε τον ίδιο θα ικανοποιεί. Του δημιουργούν μια **φόρτιση εκνευριστική**, και κατ' επέκταση ψυχολογικά προβλήματα, συγκρούσεις εσωτερικές κι αδιέξοδα.

Κοινωνικό (έμμεσο) περιβάλλον

Ο κοινωνικός περίγυρος (ομάδες συνομηλίκων, συγγενείς, κοντινά πρόσωπα, φίλοι, σε πόλη ή χωριό) **προβάλλει κι επιβάλλει πρότυπα** (λ.χ. στερεοτυπικές αντιλήψεις περί επαγγελμάτων, όπως η υποτίμηση της χειρονακτικής εργασίας και τα επαγγελματικά πρότυπα της εποχής). Οπωσδήποτε, το έμμεσο περιβάλλον συμβάλλει με τον τρόπο του, στη διαδικασία επιλογής επαγγέλματος απ' τη μεριά του νέου ανθρώπου. **Όλος αυτός ο περίγυρος παραδειγματίζει, προτρέπει, πιέζει το νέο ν' ακολουθήσεις ένα επάγγελμα συγκεκριμένο**, που τις περισσότερες φορές κατά τη γνώμη τους είναι σημαντικό, επειδή επιφέρει: χρήματα, φήμη, δόξα, κοινωνική προβολή. Είναι δυνατόν αυτά τα επαγγέλματα κάποτε να συμφωνούν με τα φυσικά προσόντα του νέου, οπότε η επίδραση θα είναι θετική.

Όταν, όμως, δε συμβαίνει αυτό, **μπορεί το παιδί να προβληματιστεί και να διαλέξει λάθος επαγγελματικούς στόχους στη ζωή** του, οπότε το πιο φυσικό είναι να αποτύχει.

Σχολείο: Η επίδρασή του σχολείου διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στην επιλογή του επαγγέλματος, γιατί αποτελεί το υπόβαθρο, που πάνω σ' αυτό στηρίζεται όλη η μετέπειτα ζωή του νέου. **Στο χώρο αυτό προδιαγράφονται οι κλίσεις, τα ενδιαφέροντα, τα χαρίσματα του μαθητή και γίνεται αξιολόγηση της επίδοσής του.** Προς αυτήν την κατεύθυνση συμβάλλουν τα εξής: το περιεχόμενο των σπουδών – γνώσεις θεωρητικές και πρακτικές - , το επίπεδο των διδασκόντων, η καλλιέργεια κρίσης – αντίληψης, η ενθάρρυνση ή η αποθάρρυνση, **ο επαγγελματικός προσανατολισμός (Σ.Ε.Π.), τα πρότυπα που παρέχει, ο τύπος του σχολείου** – γενικό, επαγγελματικό ...

Κράτος

Με τη θέσπιση του επαγγελματικού προσανατολισμού καθοδηγεί τους νέους για την ορθή εκλογή του επαγγέλματος,

Άλλα πρόσωπα που μπορούν να βοηθήσουν το νέο στις επαγγελματικές του επιλογές, υπάρχουν πολλά στην εποχή μας, όπως: **ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, σύμβουλοι σε θέματα εργασίας, έμπειροι επαγγελματίες, μεγαλύτερα πρόσωπα,** που ήδη έχουν μπει στον κοινωνικό – επαγγελματικό στίβο

Το φυσικό περιβάλλον – κλίμα

Ασκει την επίδρασή του άμεσα ή έμμεσα (π.χ. είναι πιθανότερο όσοι ζουν σε ηπειρωτικές περιοχές να ασχοληθούν με τη γεωργία, την κτηνοτροφία).

Στερεοτυπικές αντιλήψεις-πρότυπα-MME

Σε κάθε κοινωνία διακρίνουμε την **ιεράρχηση των επαγγελμάτων** ανάλογα με τις αξίες που βρίσκονται κάθε φορά στο προσκήνιο. Σχεδόν πάντοτε υπάρχει ο κοινωνικός έλεγχος και η χειραγώγηση των ατόμων σε επαγγέλματα που ανταποκρίνονται στις κοινωνικές αξίες. Ο προσανατολισμός αυτός γίνεται μέσα από τα πρότυπα που μεταφέρονται με τη διαφήμιση, τα MME, τη μόδα. Τα MME μέσω των προτύπων που προβάλλουν, ενθαρρύνουν και παροτρύνουν την ενασχόληση με επαγγέλματα που παγιώνουν το σύγχρονο καταναλωτικό τρόπο ζωής.

Δυσκολίες στην επιλογή επαγγέλματος

Η ανωριμότητα (ή ωριμότητα)

Σε ατομικό επίπεδο, ο κύριος λόγος της κακής επιλογής οφείλεται στην ψυχική και πνευματική ανωριμότητα του νέου, που στην περίοδο ακόμη της εφηβείας καλείται να προβεί σε μια τόσο σημαντική για τη ζωή του απόφαση. Ο νέος που δεν έχει αντιληφθεί την κρισιμότητα αυτής της απόφασης είναι επόμενο να αστοχήσει στην επιλογή του. Τις περισσότερες φορές παρασύρεται από μια στιγμιαία παρόρμηση, από έναν ανεδαφικό ενθουσιασμό κι επιπόλαιο αποφασίζει να ακολουθήσει ένα επάγγελμα χωρίς πρωτίτερα να «ζυγίσει» τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά του. Δεν πρέπει, όμως, να παραβλέψουμε

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

το γεγονός ότι κάποιοι μαθητές, παρά το νεαρό της ηλικίας τους, επιδεικνύουν ωριμότητα στην επιλογή του επαγγέλματος που θα ακολουθήσουν στο μέλλον.

Ελλιπής γνώση: Πρόσθετες δυσκολίες γεννούνται από την ανεπαρκή γνώση γύρω από τα επαγγέλματα που υπάρχουν, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις απαιτήσεις τους. Συνήθως, αυτή η γνώση προέρχεται από ασαφείς, αόριστες κι αναξιόπιστες πληροφορίες, είναι γνώση ελλιπής κι οπωσδήποτε όχι κατάλληλη να τον κατευθύνει ορθά στον επαγγελματικό στίβο.

Προϋποθέσεις

Ένας χρυσός κανόνας που θα πρέπει και πάλι να τονιστεί είναι ότι: άτομα με υψηλές μαθησιακές επιδόσεις και ισχυρή θέληση, μπορούν να επιλέγουν από ευρύτερο πεδίο επαγγελμάτων που τους ταιριάζουν ακόμα και από εκείνα με αρνητικές προοπτικές. Αντίθετα, άτομα με χαμηλές επιδόσεις χωρίς σοβαρές ελπίδες βελτίωσής τους και αδύναμη θέληση, είναι προτιμότερο να στρέφονται σε σπουδές και επαγγέλματα που κατ' αρχήν τους ταιριάζουν και κατά δεύτερο λόγο έχουν διαπιστωμένες καλές προοπτικές στην αγορά εργασίας.

Επισημαίνεται επίσης και πάλι, ότι σε όλα τα επαγγέλματα μάλλον υψηλής εκπαίδευσης, απαραίτητη είναι η γνώση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, της αγγλικής γλώσσας, καθώς και η διαρκής ανανέωση των γενικών και ειδικών γνώσεων και εμπειριών. Και βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ολοκληρωμένος άνθρωπος και επιτυχημένος επαγγελματίας, είναι εκείνος που έχει πνευματικές ανησυχίες και ευαισθησίες, εμμένει σε αξίες και αρχές, αναζητά τη μόρφωση και τη γνώση, ασχολείται με την τέχνη και τη λογοτεχνία, συμμετέχει στα δρώμενα, αναπτύσσει κριτική και δημιουργική σκέψη, ενεργεί με εντιμότητα και δραστηριοποιείται θετικά για το δικό του αλλά και για το γενικότερο καλό³

Πηγή: http://mnimiexams.blogspot.gr/2013/02/blog-post_5250.htm

<http://www.careergatetest.com/criteria>

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Ποιο επάγγελμα μου ταιριάζει ; Ποιο επάγγελμα να διαλέξω για να βρω εργασία και να έχω επιτυχημένη καριέρα ; Αυτές είναι δυο αγωνιώδεις ερωτήσεις που υποβάλλουν στον εαυτό τους οι νέοι και οι πιο ώριμοι πολίτες στη σημερινή εποχή της γνώσης , της παγκοσμιοποίησης και της υψηλής τεχνολογίας , που τη σκιάζει το φάσμα της ανεργίας και της αβεβαιότητας.

Ο πρόλογος στο βιβλίο της ζωής έχει μεγάλη σημασία για το τι θα ακολουθήσει . Οι επαγγελματικές επιλογές αποτελούν καίριας σημασίας αποφάσεις που προκαθορίζουν το μέλλον κάθε ανθρώπου. Γι'αυτό πρέπει να λαμβάνονται με σύνεση, περίσκεψη και αυτογνωσία , με προσεκτική και όχι επιπόλαια αποκρυπτογράφηση της προσωπικότητας , των κλίσεων, των ταλέντων , των δυνατοτήτων , των δεξιοτήτων των προτιμήσεων των ενδιαφερόντων ενός ατόμου , καθώς και επαγγελμάτων που του ταιριάζουν. Η καλύτερη συμβουλή για τους νέους είναι να γίνουν αυτό που είναι και όχι αυτό που νομίζουν ότι είναι. Να επιλέξουν δηλαδή το επάγγελμα που πραγματικά τους ταιριάζει, τους ενδιαφέρει και στις απαιτήσεις του οποίου μπορούν να ανταπεξέλθουν. Αλλά κάτι τέτοιο είναι προτιμότερο να συνδυαστεί με επαγγέλματα του μέλλοντος και όχι του παρελθόντος.

Τα επαγγέλματα του μέλλοντος είναι εκείνα των οποίων οι προοπτικές είναι θετικές στην αγορά εργασίας . Τα επαγγέλματα δηλαδή για τα οποία οι κενές θέσεις στο άμεσο μέλλον των 5-10 ετών προβλέπεται να είναι περισσότερες από τον αριθμό των ατόμων που επιθυμούν και έχουν τα προσόντα να τις καταλάβουν (υπερβάλλουσα ζήτηση εργασίας). Επαγγέλματα με περιορισμένες ή αρνητικές προοπτικές (κορεσμένα επαγγέλματα) είναι εκείνα για τα οποία προβλέπεται να υπάρχουν λιγότερες κενές θέσεις εργασίας από τον αριθμό των ατόμων που επιθυμούν και έχουν τα προσόντα να τις καταλάβουν (υπερβάλλουσα προσφορά εργασίας). Δεν αποκλείεται , βέβαια ένας επίμονος, ικανός, εργατικός ταλαντούχος νέος να επιτύχει στην καριέρα του ακόμα κι αν επιλέξει ένα κορεσμένο επάγγελμα που τον ενδιαφέρει και ταιριάζει στην προσωπικότητά του. Και το αντίθετο: όταν ένας νέος επιλέξει ένα επάγγελμα με μέλλον το οποίο όμως δε του ταιριάζει ή είναι αδιαφορός, τότε το εργασιακό του μέλλον είναι αβέβαιο.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις οδηγούν στο συμπέρασμα ότι δεν αρκεί να επιλέξεις κανείς επαγγέλματα με μέλλον για να έχει μια επιτυχημένη καριέρα. Όμως ούτε τα κορεσμένα επαγγέλματα είναι το βέβαιο εισιτήριο για την ανεργία και την επαγγελματική αποτυχία. Αλλά για την πλειοψηφία των περιπτώσεων, είναι προτιμότερο να γίνεται κατάλληλος συνδυασμός της προσωπικότητας και των ενδιαφερόντων με επαγγέλματα που έχουν θετικές προοπτικές. Με δεδομένο ότι σε κάθε άνθρωπο δεν ταιριάζει μόνο ένα αλλά αρκετά διαφορετικά επαγγέλματα , είναι ασφαλώς προτιμότερο να επιλέξει από εκείνα τα επαγγέλματα με μέλλον που του ταιριάζουν και τον ενδιαφέρουν και να αποφύγει όσα εμφανίζονται κορεσμένα . Αλλά είναι επίσης λάθος να επιλέξει ένα επάγγελμα με μέλλον , που όμως δεν ταιριάζει καθόλου με την προσωπικότητα , τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα του.

Επισημαίνεται , ακόμα ,ότι στη διάρκεια της καριέρας ενός ανθρώπου υπάρχει πάντοτε η δυνατότητα στροφής σε άλλα επαγγέλματα που δεν εμφανίζουν αρνητικές προοπτικές όπως εκείνο που αρχικά επιλέγει. Κάτι τέτοιο διευκολύνεται ιδιαίτερα στην εποχή μας , από τις ραγδαίες αλλαγές της σύγχρονης αγοράς εργασίας , ως συνέπεια των ταχύτατων εξελίξεων της τεχνολογίας και της οικονομίας. Παρ'όλα αυτά ,δεν πρέπει να παραγνωριστεί η συχνά δυσάρεστη πραγματικότητα ότι πολλοί νέοι επιλέγουν κορεσμένα επαγγέλματα που δε τους

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ταιριάζουν και έτσι αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στον υψηλό ανταγωνισμό που υπάρχει σήμερα γι' αυτά .

Θ.Κατσανέβας, Επαγγέλματα του μέλλοντος και του παρελθόντος

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να ενημερώσετε τη τάξη σας για το περιεχόμενο του κειμένου με γραπτή περίληψη του σε 100-120 λέξεις. (μονάδες 20)

B.

α) Με ποιους τρόπους αναπτύσσεται η τρίτη παράγραφος («Τα επαγγέλματα ...αβέβαιο») (μονάδες 5)

β) Να εντοπίσετε στο κείμενο διαρθρωτικές λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν συμπέρασμα, επεξήγηση, διάζευξη, αντίθεση, προσθήκη (μια για κάθε περίπτωση) (μονάδες 5)

γ) Να γράψετε μια συνώνυμη για καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: καριέρα ,κλίσεων , προσόντα , , περίσκεψη, αποκρυπτογράφηση (μονάδες 5)

Γ.

α) Να διακρίνετε το σχόλιο από την είδηση στα αποσπάσματα που έπονται:

1. Κερδισμένοι θα βγουν οι εργαζόμενοι από την ιδιωτικοποίηση των μεγάλων κρατικών επιχειρήσεων .
2. Είχε μεγάλη απήχηση η εκστρατεία αιμοληψίας που έγινε στη Θεσσαλονίκη.
3. Μεμονωμένα επεισόδια μεταξύ θερμόαιμων φιλάθλων και αστυνομίας σημειώθηκαν χθες μετά τη λήξη του Τελικού αγώνα κυπέλλου.
4. Σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες , το 43% των Γάλλων που ζουν σε αστικά κέντρα σε περιοχές που διασχίζουν αυτοκινητόδρομοι , υποφέρουν από την ηχορύπανση. Παρά , όμως , το ότι είναι γνωστές σε όλους οι συνέπειες της ηχορύπανσης στον πνευματικό και ψυχικό κόσμο του ανθρώπου , κανένα μέτρο δε λαμβάνεται από τους υπεύθυνους(;) για την αντιμετώπιση της κατάστασης.
5. Ο παραλογισμός και η αδιαφορία στο μεγαλείο τους:300.000 ανθρώπινες ζωές θα χαθούν μέσα σε δύο μήνες από το λιμό ,που πλήττει το Σουδάν , αν οι συνομιλίες που αρχίζουν σήμερα ανάμεσα στη σουδανική κυβέρνηση και τους αντάρτες , δε καταλήξουν σε ειρηνευτική συμφωνία.300.000 συνάνθρωποι μας , λοιπόν ,κρέμονται από το τραπέζι των διαπραγματεύσεων. (μονάδες 10)

β)Στις προτάσεις που ακολουθούν να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική, παθητική) και να το μετατρέψετε στο άλλο είδος. (μονάδες 5)

1. Οι επαγγελματικές επιλογές αποτελούν καίριας σημασίας αποφάσεις που προκαθορίζουν το μέλλον κάθε ανθρώπου.
2. Κάτι τέτοιο διευκολύνεται ιδιαίτερα στην εποχή μας ,από τις ραγδαίες αλλαγές της σύγχρονης αγοράς εργασίας , ως συνέπεια των ταχύτατων εξελίξεων της τεχνολογίας και της οικονομίας

<http://www.spoud.gr/> ΕΚΘΕΣΗ-ΕΚΦΡΑΣΗ Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:ΑΙΚ.ΜΑΥΡΑΚΗ

Θέματα έκθεσης

1. «Βρισκόσαστε στο κατάφλι των επαγγελματικών σαν επιλογών και οι σειρήνες πολλές στο πέρασμά σας». Ποιοι παράγοντες συντελούν στην εκλογή του επαγγέλματος; Πότε νομίζετε ότι η επιλογή αυτή είναι σωστή και γιατί θεωρείται αποφασιστική τόσο για το άτομο όσο και για το κοινωνικό σύνολο; Να αναπτύξετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 400 λέξεων, που θα δημοσιευτεί ως άρθρο στη σχολική σας εφημερίδα. (μονάδες 50)
2. Γράφετε κείμενο για να συμμετέχετε σε συζήτηση για τον επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων. Εξετάζετε τα κριτήρια που κυριαρχούν στην επιλογή του επαγγέλματος, ποια θέση έχουν οι προσωπικές προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντα των νέων; Πόσο μπορεί να τους βοηθήσει και να τους συμβουλευσει στην επιλογή τους το σχολείο, η οικογένεια ή άλλοι φορείς; (550 λέξεις)
3. Η μέχρι τώρα σχολική σας εμπειρία σχετικά με τη δυσλειτουργία του μαθήματος του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣΕΠ) καθώς και οι ανησυχίες σας για το μέλλον, λόγω της ολοένα αυξανόμενης ανεργίας, σας ωθούν να στείλετε, ως μέλος του 15μελούς συμβουλίου του σχολείου σας, μια επιστολή στον Υπουργό Παιδείας προκειμένου: α) να καταδείξετε τις δυσμενείς συνέπειες που ελλοχεύουν για εσάς τους νέους μέσα από μια λανθασμένη επιλογή επαγγέλματος, β) να προτείνετε τρόπους με τους οποίους μπορεί να γίνει το συγκεκριμένο μάθημα πιο επικοινωνιακό. (400-500 λέξεις)
4. Στα πλαίσια μιας συζήτησης μαθητών Λυκείου, να ετοιμάσετε μία γραπτή εισήγηση, στην οποία θα παρουσιάζετε τους παράγοντες που επηρεάζουν τους νέους κατά την επιλογή του μελλοντικού επαγγέλματός τους. Επίσης, θα διαχωρίσετε αυτούς που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κι αυτούς που συχνά λειτουργούν αρνητικά. (400-500 λέξεις).